

Animal Care redt de Griekse honden

Oktober 2007, een week zonvakantie op het Griekse eiland Samos. Binnen enkele dagen volgt een roedel prachtige honden mij – geïnspireerd door eten en aandacht – van het appartement naar strand en terug. Mijn ontzetting is groot als ik hoor welk lot hun te wachten staat. Als het toeristenseizoen op zijn eind loopt, worden ze vergiftigd of overleven simpelweg de winter op straat niet.

Geschokt zoek ik contact met stichting Animal Care Samos. 'Wat kan ik doen?' Vijf maanden later land ik weer op het eiland: dit keer om te gaan helpen in het door de stichting gerunde asiel.

Iedere ochtend is het feest zodra de bus van Animal Care Samos in het zicht van het asiel verschijnt. Het enthousiaste geblaf van de ruim vijftig honden die tegen de hekken van hun veld of kennel opspringen, is oorverdovend. De weg naar het asiel voert eerst door een groen en heuvelachtig landschap, maar eindigt bij een stoffig weggetje vol afval. Links ligt een enorme vuilnisbelt, halverwege rechts het asiel. De afgelegen plek is door de gemeente aangewezen om de overlast van de honden tot een minimum te beperken. Als de wind goed staat, ruikt het hier naar wilde tijm en rozemarijn. Bij zuidenwind overheerst de stank van de vuilnis.

Het is inmiddels weer oktober en ik ben voor de tweede keer als vrijwilliger aan het werk. Dit keer blijf ik een maand.

In oktober komt er iedere dag een nieuwe hond binnen

De laatste zes jaar wordt het asiel gerund door de 32-jarige Joeri Krom. De Haagse meubelmaker wordt daarbij bijgestaan door één of meer vrijwilligers. Voor zijn komst was het geheel in handen van de lokale overheid. 'Het is hier nu nog rustig hoor', probeert Joeri boven het geblaf uit te komen. 'Het is nu oktober, dus dan komt er iedere dag wel een nieuwe hond binnen. De toeristen zijn weg en een lief hondje voor de deur van je restaurant of winkel trekt geen extra klanten meer. Bovendien is het jachtseizoen begonnen. De hond die mensen een half jaar terug aan de ketting legde, blijkt niet op commando te gaan jagen.' Eén van de dieren die deze dagen is binnengebracht is Meri, een bruin wit middelgroot hondje. Een Duits stel vond haar zwaar vermagerd en hinkend op drie pootjes op een afgelegen strand. Ze heeft geluk. In haar toestand had ze het niet lang meer gered. Bovendien heeft ze meteen een huis gevonden. Het echtpaar wil haar – ook als het met het pootje niet meer goed komt - in huis nemen.

In het asiel zit verder van alles: een Pekineesje, een aantal Herders en Pointers, twee Engelse Setters, een Retriever-achtige, een paar hondjes die duidelijk met een Husky zijn gemixt, een boel bastaarden en opvallend veel kleine witte poedeltjes.

Zes kleine hondjes

Mijn werkdag begint iedere ochtend met poepscheppen en het schoonspuiten van de velden en de kennels. Daarna krijgt wie dat nodig heeft medicijnen. De grote honden gaan bijna dagelijks wandelen in de olijfvelden in de buurt. Ondertussen kunnen de kleinere dieren rondrennen op het veld wat zij leeg achterlaten. Het laatste onderdeel van de dag is favoriet: eten.

Zoals beheerder Joeri al aangaf komen er rond deze tijd dagelijks nieuwe honden bij. Vandaag gebeurt dat in de vorm van een kleine vrachtauto. Twee Griekse mannen, stoppelbaardje, werkkleding en zongebruind, stappen uit. Vriendelijk lachend gebaren ze mee te komen. Als de klep van de laadruimte opengaat, slaat de stank me tegemoet. Achterin staat een krat met zes kleine hondjes. Ze zitten in hun eigen poep en urine. Eenmaal in een kennel, kruipen ze angstig tegen elkaar aan. Het is een voorbeeld van wat Joeri me al vaker voorhield: 'Een puppy vinden mensen vaak wel schattig. Zodra de hondjes groter worden, willen ze ze niet meer.' Hij kijkt er duidelijk allang niet meer van op.

Het zwervhonden (en -katten) probleem in Griekenland is mede zo groot vanwege het vooroordeel tegenover castratie. Dat vindt men onnatuurlijk. Aangezien ook de honden met een eigenaar gewoon los lopen, fokt alles met elkaar. De oplossing tegen de overpopulatie - vlees met ratten- of landbouwgif rondstrooien – is gruwelijk.

Nieuw huis

Honden zoals Meri, die meer geluk hebben, komen in het asiel terecht. Daar worden ze gechipt, gecastreerd of gesteriliseerd en gevaccineerd. Als alles verder goed is, gaan ze naar een vijftal particuliere asiels in Duitsland. Vanuit daar vinden jaarlijks zo'n tweehonderd Griekse honden een nieuw huis. Dieren met gedragsproblemen - een hond door mishandeling of verwaarlozing erg angstig is en blijft is geen uitzondering - kunnen niet worden herplaatst. Ook de ziekte Leishmania gooit vaak roet in het eten. Deze door een zandvlieg overgebrachte ziekte komt vaker bij honden in Zuid-Europa voor. Hoewel met de juiste medicatie niets een lang en gelukkig leven in de weg staat, is bemiddeling via een asiel niet mogelijk. Meri, het hondje met het gewonde pootje, blijkt helaas ook Leishmania te hebben. Maar Joeri heeft verlossend nieuws. 'Het Duitse stel dat haar vond, wil haar nog steeds in huis nemen. Als alle vaccinaties rond zijn kan ze mee naar Duitsland.'

'De honden waren zo uitgemergeld dat er vijf per week stierven'

In 2002 bracht het werk als vrijwilliger in een asiel nabij Athene Joeri in contact met de Engelse stichting Greek Animal Rescue. Zij vroegen hem om het asiel op Samos tijdelijk te runnen. Zes jaar later zit hij er nog steeds. 'Er was hier toen bijna niks', blikt hij terug. 'Een veld met een paar pannen water en voer op de grond. Het eerste wat ik ben gaan doen, is bijvoeren. De honden waren zo uitgemergeld dat er vijf per week stierven.' Als ik hem vraag wat hem hier al die tijd gehouden heeft, hoeft hij niet lang na te denken. 'Ik geniet van de vrijheid. Geen baas boven me, heerlijk. En het werk met de honden natuurlijk. Hoe lang ik nog blijf weet ik niet. Zo lang het nodig is.' Dan moeten we weer aan het werk. De dierenarts uit Rhodos komt morgen om de honden tegen hondsdolheid in te enten. Voor die tijd moet iedereen gechipt.

Dierenarts

De volgende ochtend wacht - zoals vaker- een verassing bij het hek. In een witte emmer zitten vier piepkleine zwarte pups, de oogjes nog dicht. Tevreden smakkend kruipen ze tegen elkaar aan. De beestjes zijn nog zo klein dat ze het zonder hun moeder waarschijnlijk niet redden. Veel tijd om daar bij stil te staan is er niet: dierenarts Harris Papageorgiou is er en er moet veel gebeuren. Als een paar uur later alle dieren gevaccineerd zijn en de paspoorten getekend, is er tijd om naar een aantal speciale gevallen te kijken. Als Harris hondje Meri onderzoekt, heeft hij slecht

nieuws. Haar pootje heeft waarschijnlijk een aantal slecht geheelde breuken in zowel haar heup als haar knie. Ze zal het nooit meer kunnen gebruiken. Gelukkig weet ik dat haar redders ook bereid zijn eventuele operatiekosten voor het amputeren van het pootje te betalen. Haar toekomst loopt dus geen gevaar.

'Dankzij iemand als Joeri gebeurt er op Samos ook wat'

'Toen ik eind jaren zeventig voor dierenarts ging studeren was ik één van de zes studenten in heel Griekenland', vertelt Harris Papageorgiou als ik hem later naar zijn mening over het dierenleed vraag. Ondertussen plukt hij een sinaasappel uit de boom achter hem en pelt deze langzaam. 'Ik hoorde zelf pas op mijn zeventiende dat er zoiets als een dierenarts bestond. Maar de situatie voor de dieren in Griekenland verbeterd langzaam. De laatste tien jaar zetten gemeentes zelf asiels of een castratieprogramma op.' Dan volgt een groot compliment: 'Dankzij iemand als Joeri gebeurt er op Samos ook wat. De kleine eilanden zijn moeilijk te bereiken. Hier zijn we echt afhankelijk van het initiatief van een paar individuen.'

'Wat heb je nodig?'

In de eerste jaren van Joeri's beheer verbeterde de situatie met hulp van een aantal Duitse en Nederlandse vrijwilligers aanzienlijk. De stichting Animal Care Samos werd opgericht en ook van buitenlandse stichtingen zoals Greek Animal Rescue, Samos Hilfe en Danish Friends of Animals kwam hulp.

Een volgende grote verandering kwam met de komst van Tom en Ingrid Loman in 2005. 'Wij waren hier op vakantie en zagen een foldertje over het asiel in een winkel liggen', vertelt Ingrid. 'Toen we aankwamen was het bloedheet en de stank van de vuilnisbelt was enorm. Bovendien was er geen watertoevoer of elektriciteit. Toen we met Joeri in gesprek kwamen vroegen we: 'Wat heb je nodig?' Hij vertelde dat er nog veel gebouwd moest worden. Een paar maanden later stonden we met een bus en een aanhanger voor de deur. Daarin zat 1000 kilo herten voor rondom het asiel, een generator voor elektriciteit, een blokhut om in te schuilen tegen de zon en een heleboel hondenvoer.'

'Het blijft mooi om te zien dat de leefomstandigheden van de dieren echt verbeteren'

In de tijd die volgt, worden ook twee nieuwe velden en nieuwe kennels met tussenschotten gebouwd. Daarnaast komt er water en elektriciteit. Tom en Ingrid zijn nog steeds de helft van het jaar op Samos om te helpen. Mijn bewondering voor hun inzet is groot, maar complimenten wuiven ze steevast weg. 'We hadden al langer het idee om ergens te gaan helpen en dit kwam op ons pad', vertelt Ingrid. We hebben ook geluk dat het met ons werk kan. Ik werk als oproepkracht in een verzorgingstehuis en Tom heeft een eigen garagebedrijf. Als we op Samos zitten runt onze zoon dat. We hebben financieel wel een stapje terug gedaan, maar het blijft mooi om te zien dat de leefomstandigheden van de dieren echt verbeteren.'

We konden niks doen

Het harde werk loont: Joeri ziet het aantal zwerfdieren op het eiland de laatste jaren duidelijk afnemen. Ook het vergiftigen wordt langzaam minder. Toch blijft het leed groot. Ingrid: 'In april vonden we in het dorp Ireon vijf honden die zaten opgesloten in zelfgebouwde hutjes op een veld. 'Ze zaten allemaal aan een ketting en hadden geen water. We konden niks doen en ook de politie hielp niet. Toen dacht ik 'ik wil dit

niet meer.' Ik vond het zo verschrikkelijk.' De gedachten aan de honden die het wel gered hebben of een bericht van een dier dat het nu goed heeft, maakt dat Ingrid het toch volhoudt. 'Zonder dat zou ik het denk ik niet trekken.' Ik vraag me af of ze nu aan hondje Meri denkt. Over een paar dagen rijdt ze met Tom en Ingrid mee naar Duitsland: op naar een nieuw leven.

Meer informatie over het asiel en het werk van Animal Care Samos op www.animalcaresamos.nl.